

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER

ÇALIŞMA
SAYFALARI

7. ÜNİTE KÜRESEL BAĞLANTILAR

Yazarlar

Ersan OLGUN Mehtap POLAT Murat AKPINAR

Editör

Murat AKPINAR

Dil Uzmanı

Mehmet DEMİREL Mustafa AKPINAR

Rehberlik Uzmanı

Ayşe AKBIYIK

Görsel Tasarım Uzmanı

Rengin TEMEL

Grafik Tasarım Uzmanı

Hasan GÖKTEPE

ETKİNLİK

1

Aşağıdaki kavramları bulmacada örnekte olduğu gibi bulunuz.

M	İ	L	L	E	T	A	A	L	I	C	I
K	İ	L	E	T	Ş	İ	M	B	C	D	
L	Ü	M	N	A	C	Ö	C	S	E	N	U
U	L	Ü	S	L	A	R	A	R	A	S	T
E	K	İ	İ	A	R	T	U	R	İ	Z	M
T	E	H	H	H	E	A	N	S	V	K	Ü
S	F	R	A	T	T	K	Ü	L	T	U	R
	G	A	H	I	K	M	I	İ	L	R	E
R	H	C	İ	H	T	İ	Y	A	Ç	E	T
U	L	A	Ş	I	M	R	A	B	D	S	I
T	O	T	Ö	P	A	A	V	Y	Z	E	M
Ü	R	Ü	N	R	L	S	Ş	T	U	L	Ü

KÜRESEL

TİCARET

İTHALAT

TURİZM

SİPARİŞ

ORTAK MİRAS

UNESCO

TURİST

İHTİYAÇ

ÜRETİM

İHRACAT

ULAŞIM

ULUSLARARASI

KÜLTÜR

ÜLKE

ALICI

MİLLET

İLETİŞİM

ÜRÜN

ETKİNLİK

2

Aşağıdaki afişi inceleyip soruları doğru ya da yanlış olma durumlarına göre işaretleyiniz.

D Y

En fazla kahve ithalatı yapılan ülke Hollanda'dır.

2015 yılı kahve ihracatı, 2011 yılı kahve ihracatının üç katıdır.

Çay ürününde büyük oranda dışa bağımlı bir ülkeyiz.

Kahve, ithal edilen ürünler içerisinde en az paya sahiptir.

Kahve ithalatı belirtilen yıllar arasında sürekli artmıştır.

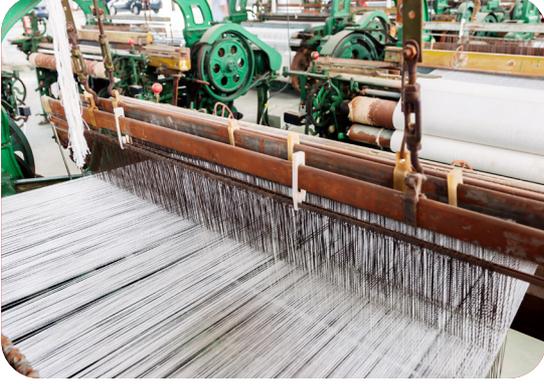
Belirtilen yıllar arasında kahve ihracatında dalgalanmalar yaşanmıştır.

ETKİNLİK

3

Aşağıdaki metni okuyup soruları cevaplayınız.

Eskişehir’de 1944’te 12 metrekarelik bir iş yerinde kurulan firma, bugün ulaştığı 120 bin metrekare alana sahip 3 fabrikada 5 bin kişiyi istihdam ediyor. Fabrika, 5 kıtada aralarında Çin’in de bulunduğu 100 ülkeye takım elbise, gömlek ve ev tekstil ürünleri ihraç ediyor. Firma sahibi, 12 metrekare iş yerindeki 5-6 çalışanla başladıkları serüvende büyüye büyüye bugünkü durumlarına ulaştıklarını vurguladı. Söz konusu fabrikalarda binlerce kişiye iş imkânı sunduklarını ifade eden firma sahibi “Bunun yüzde 90’ını kadın istihdamı oluşturuyor.

Sadece basma fabrikamızda günde 4 bin gömlek, 5-6 bin çarşaf ve nevresim takımı üretiyoruz.” diye konuştu. (Genel ağ üzerinden düzenlenmiştir.)

Yukarıdaki habere konu olan mağaza hangi ekonomik sektörde istihdam sağlamaktadır? Yazınız.

Tarım sektörüyle bağlantılı olarak, dokuma sanayisinde istihdam sağlamaktadır.

Firma hangi ürünleri, hangi ülkelere ihraç etmektedir? Yazınız.

Fabrika, 5 kıtada aralarında Çin’in de bulunduğu 100 ülkeye takım elbise, gömlek ve ev tekstil ürünleri ihraç ediyor.

Firmanın ülke ekonomisine katkıları nelerdir? Yazınız.

Söz konusu fabrikalarda binlerce kişiye iş imkânı sunarak ailelerin gelir kapısı olmuş durumdadır. Yüzde 90’a ulaşan kadın istihdamı ile de kadının toplumsal hayattaki yerini kuvvetlendirmektedir.

Firmanın yapmış olduğu ekonomik faaliyetler ülkemizin uluslararası ilişkilerdeki rolüne ne yönde katkı sunmaktadır? Yazınız.

Ürettiği ürünlerle Türkiye’nin adının başka ülkelerde tanınmasına katkı sağlayan firma ihracat yapılan bu ülkelerle karşılıklı ekonomik ve kültürel ilişkilerin gelişmesine katkı sunmaktadır.

SORU

'TARIM VE MEMUR' KENTİNDEN 'SANAYİ' BAŞKENTİNE

Geçmişte memur, bürokrasi ve tarım kenti olarak anılan Ankara, son dönemde eğitimden sanayiye, bilimden teknolojiye kadar farklı alanlarda yaptığı atılımla tarihi bir dönüşüm yaşadı.

ANKARA

Türkiye'nin en fazla ihracat yapan illeri arasında 5'inci sırada.
Ülke ekonomisinde %8,5'lik paya ulaştı.

Nüfus (kişi)
5.445.026

İstihdam edilen kişi sayısı
1.908.000

İşsizlik oranı (%)
11,4

Esnaf sayısı
89.734

Tarım alanı (milyon dekar)
12,3

Kent, **kuru soğan** ve **kavun üretiminde ülke birincisi**, havuç, vişne ve yeşil mercimekte ikinci sırada.

İhracat (milyar dolar)
6,7

Otomobil sayısı
1.389.833

Toplam motorlu taşıt sayısı
1.905.510

Üniversite
19

Organize sanayi bölgesi
12

Teknopark
8

Savunma sanayisi Ankara ekonomisinde önemli bir yer tutuyor.

Ankara, **ASELSAN, Roketsan, Havelsan, TAI** gibi savunma sanayisinin önemli firmalarına ev sahipliği yapıyor.

Üniversite mezunlarının oranı yüzde 21,4

Kentte, yüksekokul veya **fakülte mezunlarının oranı 21,3** ile Türkiye ortalamasının (%14,06) oldukça üstünde bulunuyor.

Ankara'da lisans ve ön lisans düzeyinde toplam **217 bin 584 öğrenciyle 19 bin 390 öğretim elemanı** yaşıyor.

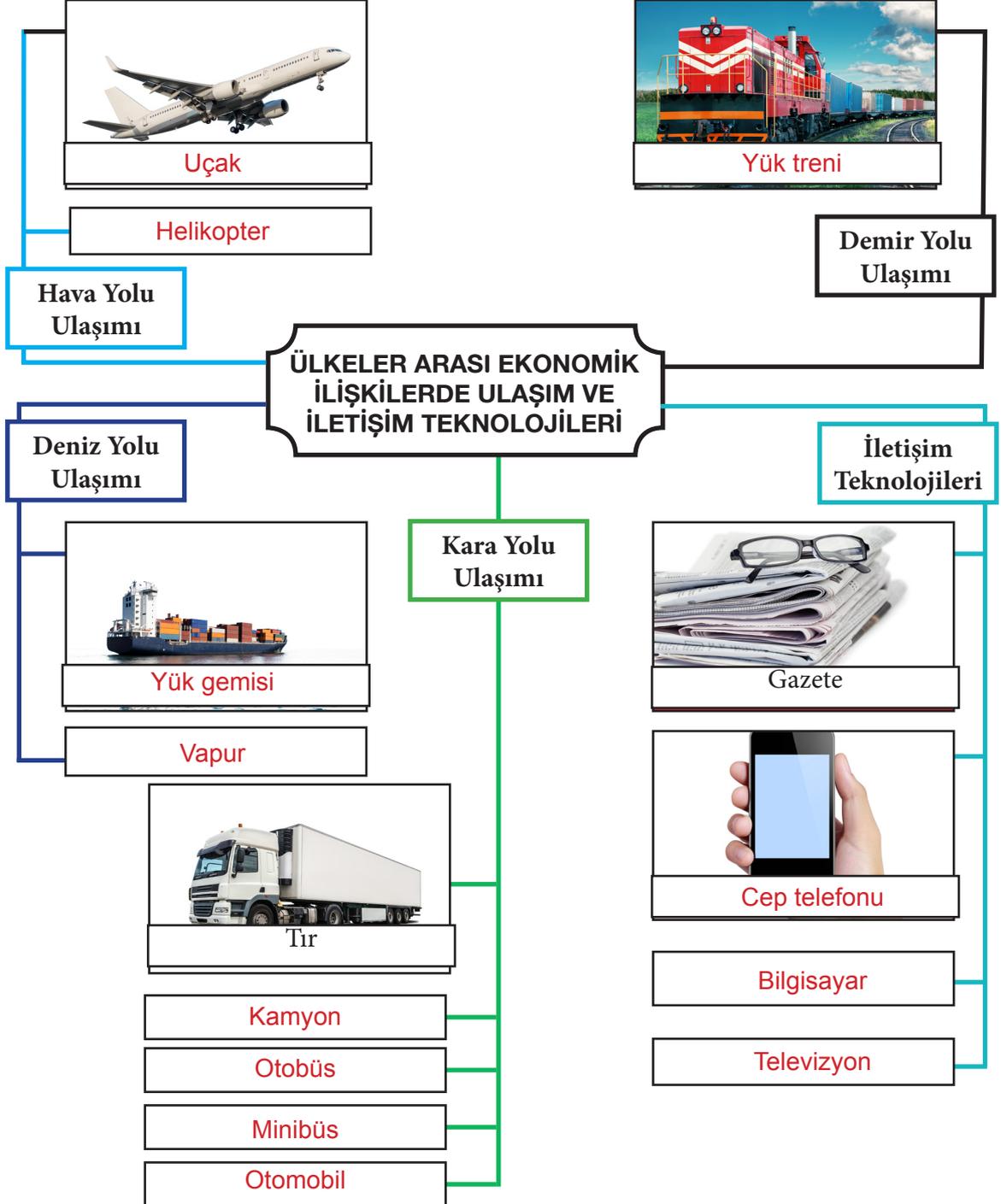
Verilen görsele göre Ankara ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Son dönemde farklı ekonomik alanlarında gelişme göstermiştir.
B) Ülke ekonomisine katkısı artış göstermiştir.
C) Türkiye'nin dış ticaretine en çok katkı sağlayan ildir.
D) Bazı tarımsal ürünlerin üretiminde önemli bir paya sahiptir.

ETKİNLİK

1

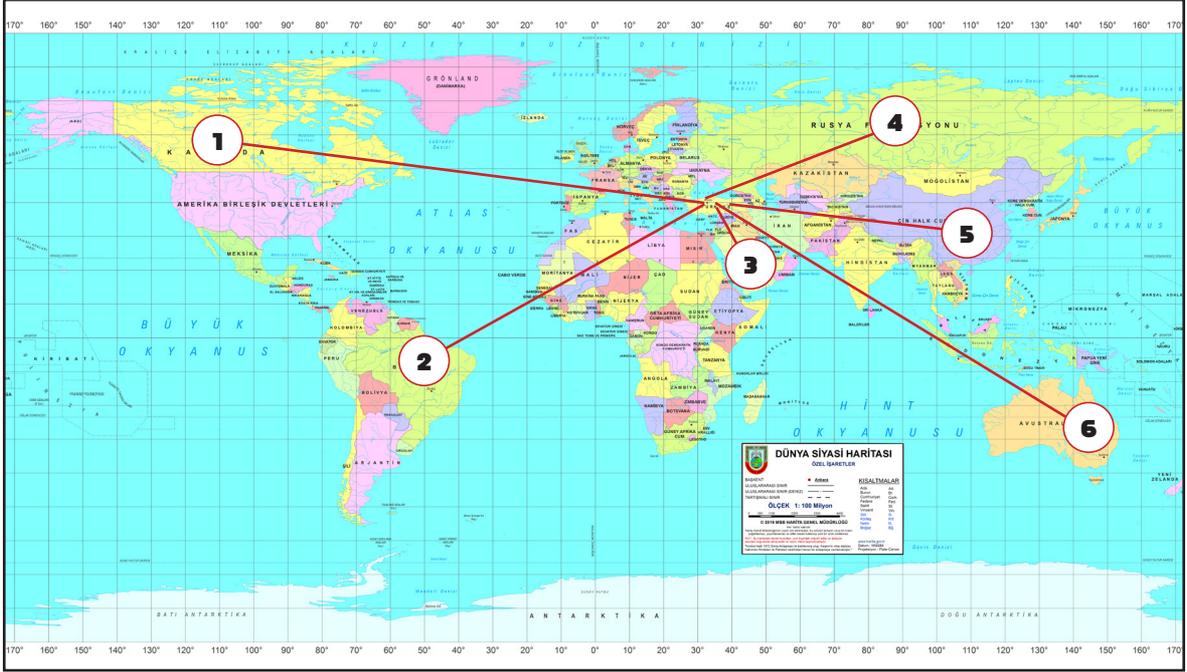
Aşağıdaki zihin haritasını tamamlayınız.

ETKİNLİK

2

Aşağıdaki haritada numaralarla gösterilen ülkelerin isimlerini tabloya yazınız. Türkiye'nin bu ülkelerle ticari faaliyetler için çizgiler yönünde ulaşım sağlarken kullanılabileceği ulaşım yollarını örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

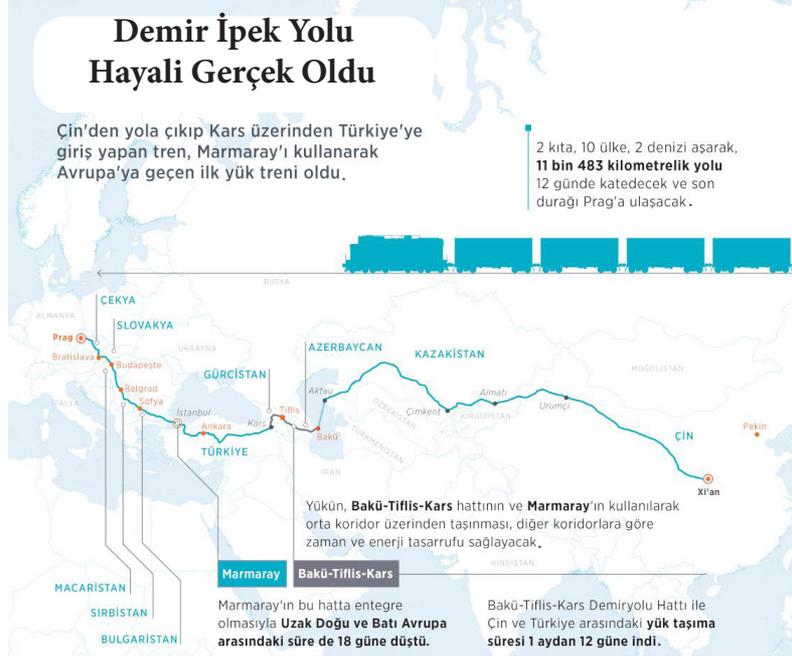

ÜLKELER	DENİZ YOLU	HAVA YOLU	KARA YOLU	DEMİR YOLU
KANADA	☒	☒	☐	☐
	☒	☒	☐	☐
	☒	☒	☒	☐
	☒	☒	☒	☐
	☒	☒	☒	☒
	☒	☒	☐	☐

ETKİNLİK

3

Aşağıdaki Demir İpek Yolu haritası ve metinlerden yola çıkarak soruları cevaplayınız.

Demir İpek Yolu hangi ülkelerden geçmektedir? Yazınız.

Çin, Kazakistan, Azerbaycan, Gürcistan, Türkiye, Bulgaristan, Sırbistan, Macaristan, Slovakya ve Çekya gibi ülkelerden geçmektedir.

Demir İpek Yolu projesinin geçtiği ülkelerdeki ulaşım katkıları neler olacaktır? Yazınız.
Yük taşınmasını kolaylaştıracaktır.

Demir İpek Yolu projesi Türkiye'ye nasıl bir katkı sağlayabilir? Düşüncelerinizi yazınız.
Ekonomik alanda gelir elde edilmesinin yanında, Türkiye'nin uluslararası alanda stratejik önemi artacaktır.

SORU

Önceleri aylarca kervanlarla yolculuk yapılarak ürünler bir yerden bir yere taşınırdı. Tüketici ve satıcı sadece ürünün başında bir araya gelebilirdi. Bir ürün bittiğinde ise tüketici aylarca yeni gelecek ürünü beklemek zorundaydı. Günümüzde ise iletişim araçları ve genel ağ sayesinde ürünle ilgili detaylara kolaylıkla erişilebilmektedir. Bununla beraber artık bir ürün dünyanın başka bir ülkesinden sipariş verilebiliyor. Sipariş edilen ürün ulaşım araçlarıyla birkaç gün içinde alıcıya ulaşabiliyor.

Buna göre,

- I. Ulaşım ve iletişim teknolojisi gelişmiştir.
- II. Uluslararası ticaretin gelişiminde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisi olmuştur.
- III. Genel ağ üzerinden yapılan ticaretin payı her geçen gün artmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

ETKİNLİK

4

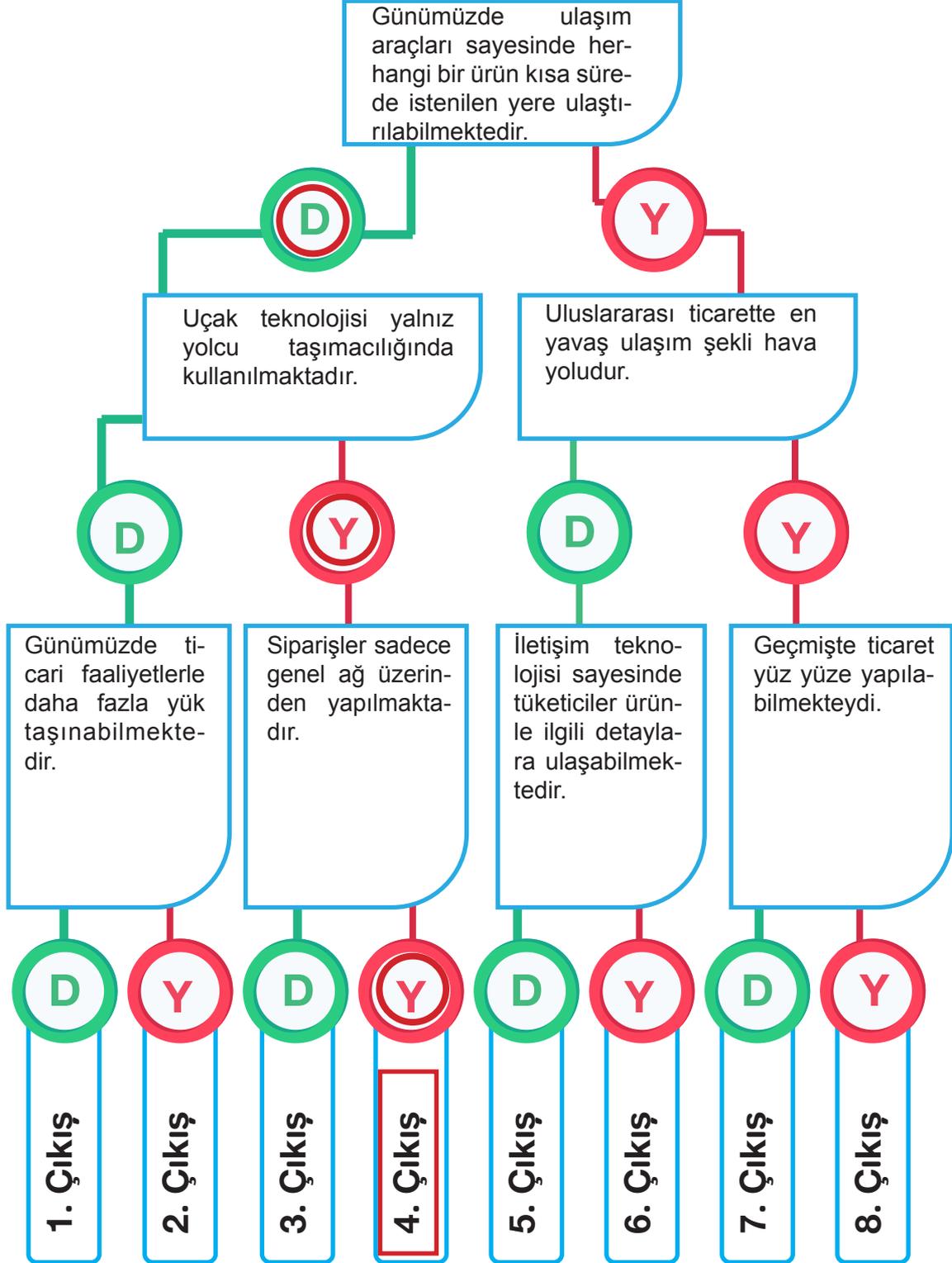
Aşağıdaki tabloda yer alan görselleri iletişim ya da ulaşım aracı olma durumlarına göre örnekteki gibi işaretleyiniz. Bu araçların ulusal ve uluslararası ticarete sağladıkları katkıyı karşılarına yazınız.

GÖRSEL	İletişim Aracı	Ulaşım Aracı	Ulusal ve Uluslararası Ticarete Sağladığı Katkı
	✓		Akıllı telefon haberleşme süresini kısaltmasının yanında genel ağ üzerinden iletişimi de kolaylaştırmaktadır. Böylece insanlar yüzyüze ticaret yapmak yerine uzak mesafeler arasında da ticaret yapabilmektedir.
		✓	Uzak mesafeler arasında taşınacak yük ve yolcuların daha kısa sürede ulaşımı sağlar.
	✓		Ürünlerin reklam ve pazarlanmasına katkı sağlar.
		✓	Denizyoluyla çok daha fazla ürünün daha ucuz şekilde bir yerden bir yere ulaştırılmasını sağlar.
		✓	Demiryoluyla çok fazla yük kısa sürede bir yerden bir yere ucuz şekilde ulaştırılır.
	✓		Gazete ilanlarıyla ürünlerin reklam ve pazarlaması sağlanır.

ETKİNLİK

5

Aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki bilgilerden bazıları doğru, bazıları yanlıştır. İlk ifadeden başlayıp cevap oklarını takip ederek doğru çıkışa ulaşınız.

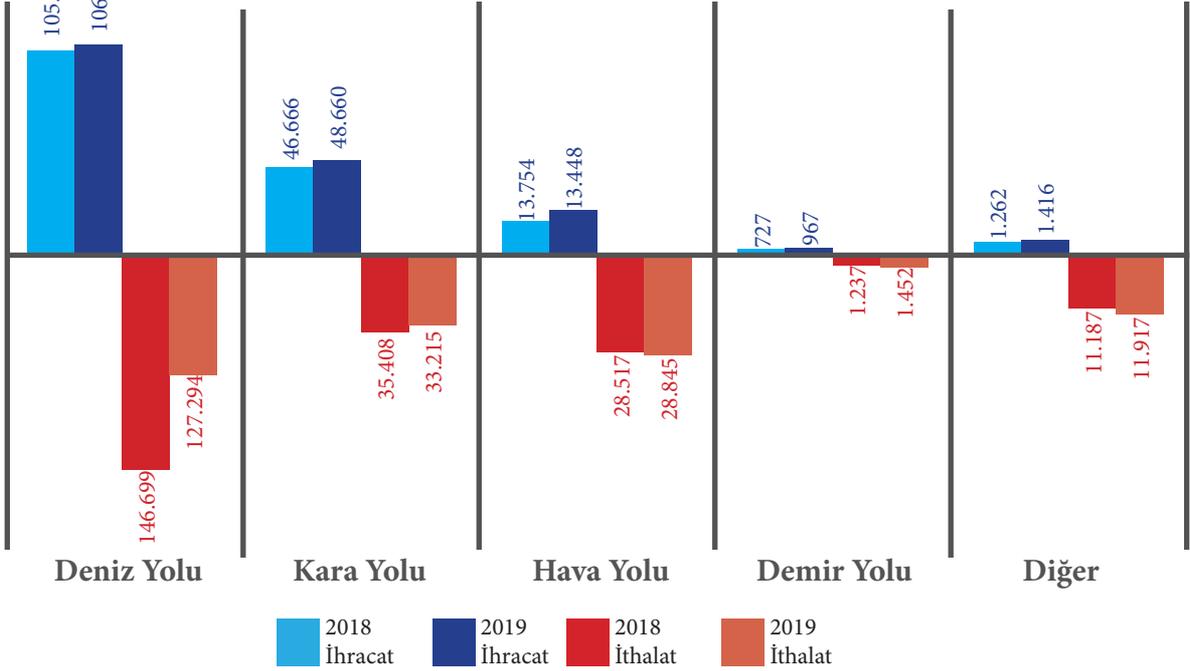

ETKİNLİK

6

Aşağıdaki grafiği inceleyip soruları cevaplayınız.

2018-2019 YILLARI TAŞIMA ŞEKİLLERİNE GÖRE DİŞ TİCARET
(Milyon ABD Doları)

Grafikten çıkarılabilecek ifadeleri doğru ya da yanlış olma durumlarına göre işaretleyiniz.

D **Y**

2018 ve 2019'da hem ihracat hem de ithalatta en çok deniz yolu taşımacılığı kullanılmıştır.

2018 ve 2019'da hem ihracat hem de ithalatta en az demir yolu taşımacılığı kullanılmıştır.

Ülkemizde 2018'de en fazla ithalat kara yolu taşımacılığı ile yapılmıştır.

Ülkemizde en fazla ihracat 2018'de demir yolu taşımacılığı ile yapılmıştır.

Ülkemizin dış ticaretinde sırasıyla en fazla deniz yolu, kara yolu, hava yolu ve demir yolu taşımacılığı kullanılmıştır.

2

Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması ve İstanbul ile Çanakkale boğazlarına sahip olması Türkiye'nin dış ticaretini nasıl etkiler? Yazınız.

Uluslararası ekonomik ilişkilerde deniz yolu ulaşımı önemlidir. Çünkü yük taşımak daha az maliyetlidir. Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması, boğazlara sahip olması ekonomik anlamda bir üstünlük sağlamaktadır.

ETKİNLİK

1

Aşağıdaki açıklamaları okuyup verilen görsellerin numaralarını ilgili oldukları kutucuklara yazınız.

İç Turizm: Bir ülkedeki vatandaşların ülke sınırları içerisindeki gezme, konaklama ve eğlenme gibi faaliyetleridir. Ankara'dan İstanbul'a tarihî ve doğal yerleri görmek için gitmek, Boğaz'da tekne turuna katılmak vb. faaliyetler buna örnektir.

Dış Turizm: Gezme, konaklama ya da eğlenme gibi amaçlarla başka ülkelere gidilmesidir. Türkiye'den İsviçre'ye kayak yapmak için gitmek dış turizme örnek gösterilebilir.

1

Mevlana Müzesi

2

Niagara Şelalesi

3

Köprülü Kanyon

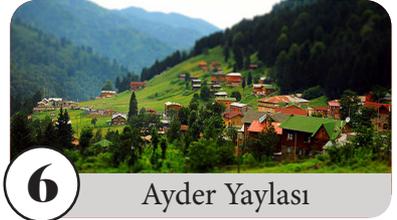
4

Pisa Kulesi

5

Manavgat Şelalesi

6

Ayder Yaylası

7

Uluğ Bey Medresesi

8

Palandöken Kayak Merkezi

9

Safari Turları

İÇ TURİZM

1, 3, 5, 6, 8

DIŞ TURİZM

2, 4, 7, 9

ETKİNLİK

2

Aşağıda ülkemizin 2019'da en çok ziyaret edilen turistik yerleri verilmiştir. Bu yerlerin bulunduğu şehirleri altlarındaki boşluklara yazınız. Etkinlik ile ilgili soruları cevaplayınız.

Hierapolis

Denizli

Efes

İzmir

Göreme

Nevşehir

Kaymaklı Yeraltı Şehri

Nevşehir

Troya

Çanakkale

Ihlara Vadisi

Aksaray

Çatalhöyük

Konya

Göbeklitepe

Şanlıurfa

Aspendos

Antalya

Bu yerlerin yerli ve yabancı turistlerce ziyaret edildiği göz önüne alındığında turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemi nedir? Düşüncelerinizi yazınız.

Turizm ülkeler arasındaki kültürel alışverişi sağlar. Milletler arasındaki dostluk bağları güçlenir. İnsanların ön yargıları olumlu anlamda değişikliğe uğrar. Ekonomik açıdan ülkelerin gelişip büyümesine destek olur.

Türkiye için önemli gelir kaynaklarından olan turizme “bacasız sanayi” denmesinin nedeni nedir? Yazınız.

İnsanlar ülkelerin tarihî ve doğal güzelliklerini görmek amaçlı yaptıkları ziyaretler sırasında o ülkeye döviz girdisi sağladıkları için ülke ekonomisine büyük bir katkı sağlamaktadırlar ve bunun için devletlerin çok büyük harcamalar yapmasına gerek yoktur.

ETKİNLİK

3

Aşağıda Konya iline ait görsellerde verilen yerleri ilgili oldukları turizm çeşidiyle eşleştirip işaretleyiniz.

Yerler	Sağlık Turizmi	Kış Turizmi	Doğa Turizmi	Yaz Turizmi	Tarih Turizmi	Mağara Turizmi
 Güvercinlik Mağarası	☐	☐	☐	☐	☐	☒
 İlgın Kaplıcaları	☒	☐	☐	☐	☐	☐
 Yerköprü Şelalesi	☐	☐	☒	☐	☐	☐
 Çatalhöyük	☐	☐	☐	☐	☒	☐
 Beyşehir Gölü	☐	☐	☐	☒	☐	☐
 Derbent Aladağ	☐	☒	☐	☐	☐	☐

ETKİNLİK

4

Aşağıdaki haber metnini okuyup soruyu cevaplayınız.

Siirt'te tiftik keçisinden üretildiği için birçok hastanın rağbet gösterdiği Siirt battaniyelerinin 20 ülkeye ihracatı yapılıyor. Siirt battaniyesi ustası bu battaniyenin ısınma amaçlı kullanımının yanında kilim ve yatak örtüsü olarak da kullanılabilirdiğini söyledi. Battaniye ustası, eskiden rağbet görmeyen Siirt battaniyesinin tanıtımı amacıyla 3-4 yıldır çeşitli fuarlara katıldıklarını anlatarak "Antalya'da düzenlenen G-20 zirvesinde dünya liderlerine battaniye hediye ettik." dedi. Ayrıca G-20 zirvesinde reklamı yapılan Siirt battaniyesinin artık çok rağbet gördüğünü söyledi. Usta, Siirt battaniyesinin yurt içine ve yurt dışına gönderildiğini; özellikle Almanya, İtalya ve Amerika'ya ihracatının yapıldığını belirtti. (Genel ağ üzerinden düzenlenmiştir.)

Siirt battaniyesinin G-20 zirvesinde reklamının yapılması ülkemize hangi ekonomik alanlarda kazanç sağlamıştır? Yazınız.

Tanıtların yapılması ürüne talebi artırarak dokuma sanayisinde ülkemizin ekonomisine katkı sunmuştur. Ayrıca ülkemizin tanınmasını sağlayarak turizmi desteklemiştir.

SORU

İnsanlar; dinlenmek, eğlenmek ve gezmek amacıyla bir ülkeden başka bir ülkeye giderler. Gittikleri yerlerde tatillerini yaparken aynı zamanda oraların kültürünü de tanıma fırsatı bulurlar. Kurulan diyaloglarla insanlar birbirlerini daha yakından tanımış olurlar. Ayrıca turistler gittikleri yerlerde alışveriş yaparak döviz bırakırlar.

Buna göre turizmin kazandırdıklarıyla ilgili,

- I. Ekonomiye katkı sağlar.
- II. İnsanların ön yargılarını değiştirir.
- III. Kültürel etkileşim gerçekleşir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) I ve III

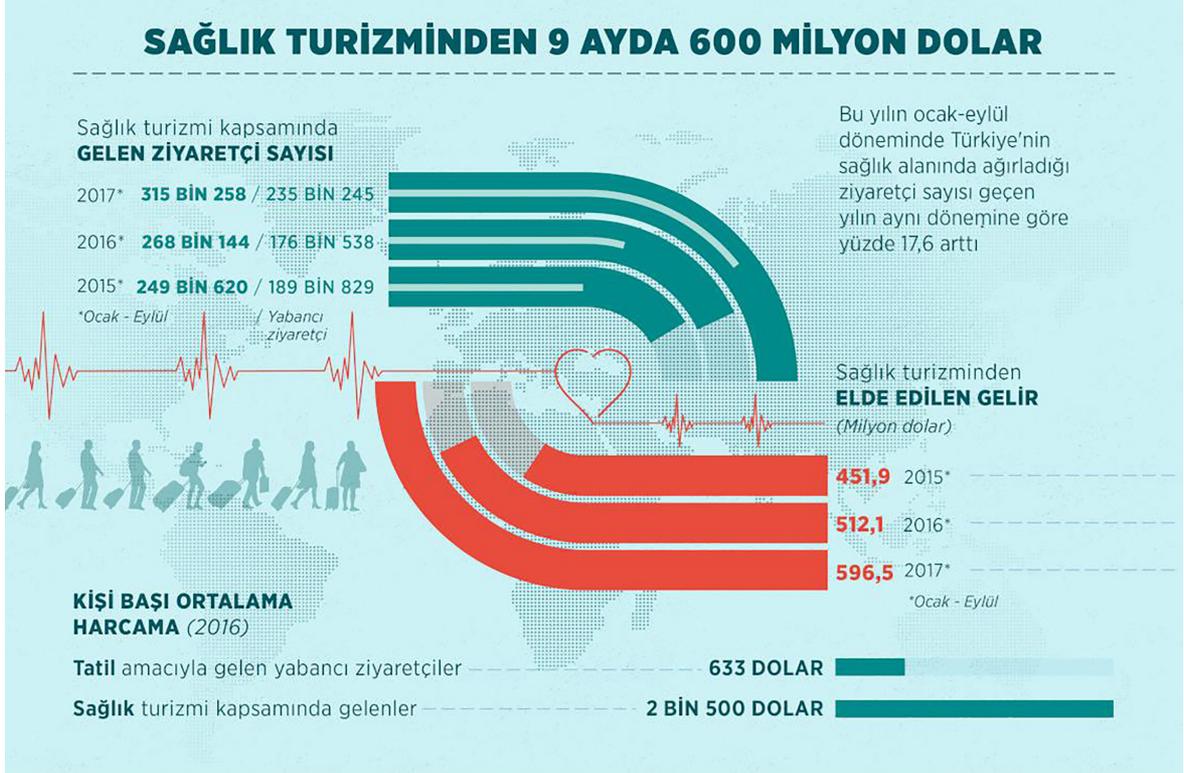
C) II ve III

D) I, II ve III

ETKİNLİK

5

Aşağıdaki bilgilerden yola çıkarak cümleleri doğru ya da yanlış olma durumlarına göre işaretleyiniz.

D Y

Türkiye'de sağlık turizmi gelişme göstermektedir.

Sağlık turizminden yabancı turistler yararlanmaktadır.

2015-2017 yılları arasında gelen toplam turist sayısı düzenli bir artış göstermiştir.

2015-2017 yılları arasında sağlık turizminden elde edilen gelir sürekli artış göstermiştir.

Sağlık turizmiyle ilgili tesislerin sayısı ve niteliği artmıştır.

Sağlık turizminden elde edilen gelir diğer turizm alanlarından azdır.

ETKİNLİK

6

Aşağıdaki kutucuklara Türkiye'nin turizm değerlerinin tanıtımı için yapılması gerekenleri örneklerde olduğu gibi yazınız.

1

Müze ve ören yerlerimizdeki tarihî ve doğal dokuya zarar verici yapılaşmaların önüne geçilmelidir.

2

Turistik alanlarda ulaşım, sağlık, güvenlik hizmetlerini iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

3

Turizm sektörüne destek olacak nitelikli elemanlar yetiştirilmelidir.

4

Yüzme amacı ile kullanılacak göl ve deniz suları için gerekli su kalitelerini belirleyen "mavi bayrak" uygulaması için tanıtım kampanyaları yapılmalıdır.

5

Yöresel fuarların sayısı artırılarak reklam kampanyaları düzenlenmelidir.

6

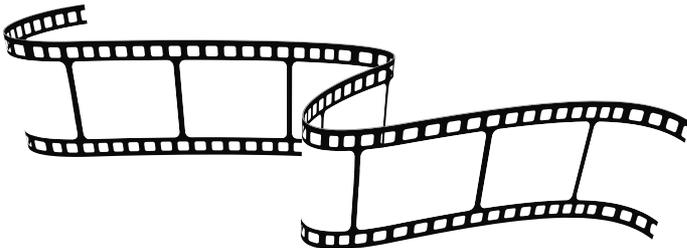
Orta ve alt gelir gruplarını da içeren ürün yelpazesi geliştirilerek sosyal turizm anlayışı oluşturulmalıdır.

7

Seyahat acentelerinin belli aralıklarla denetimden geçirilerek turistlere daha iyi hizmet sunulmalıdır.

8

Dizi ve filmler, tarihî ve turistik yerlerde çekilmeli; yurt dışına pazarlanmalıdır.

ETKİNLİK

1

Aşağıdaki görsellerin yaşayan insan hazinelerine ait hangi kavramları karşıladıklarını örneklerde olduğu gibi yazınız.

Halı dokuma

Çinicilik

Minyatür

Hat sanatı

Çömlekçilik

Aşıklık

Yorgancılık

Sedefkârlık

ETKİNLİK

2

Aşağıdaki karelere ülkemizin somut olmayan kültürel miras öğeleri yerleştirilmiştir. Numaralandırılmış satırları takip ederek harfleri birleştiriniz ve ortaya çıkan kelimeleri yandaki kutucuklara örneklerde olduğu gibi yazınız.

1- M E D
2- D A
3- H L
4- I K

MEDDAHLIK

1- M E
2- S İ R
3- M A
4- C U
5- N U

MESİR MACUNU

1- S E M
2- A T Ö
3- R E N
4- İ

SEMA TÖRENİ

1- H İ
2- D İ R
3- E L L
4- E
5- Z

HİDİRELLEZ

1- Â Ş İ
2- K
3- L
4- I
5- K

AŞIKLIK

1- T
2- Ü R K
3- K A
4- H V
5- E S
6- İ

TÜRK KAHVESİ

1- D E
2- D E K
3- O
4- R K U
5- T

DEDE KORKUT

1- K İ R
2- K
3- P İ N A
4- R Y A
5- Ğ
6- L İ G Ü
7- R E Ş
8- İ

KIRKPINAR YAĞLI
GÜREŞİ

1- T Ü
2- R
3- K O K
4- Ç
5- U L U
6- Ğ U

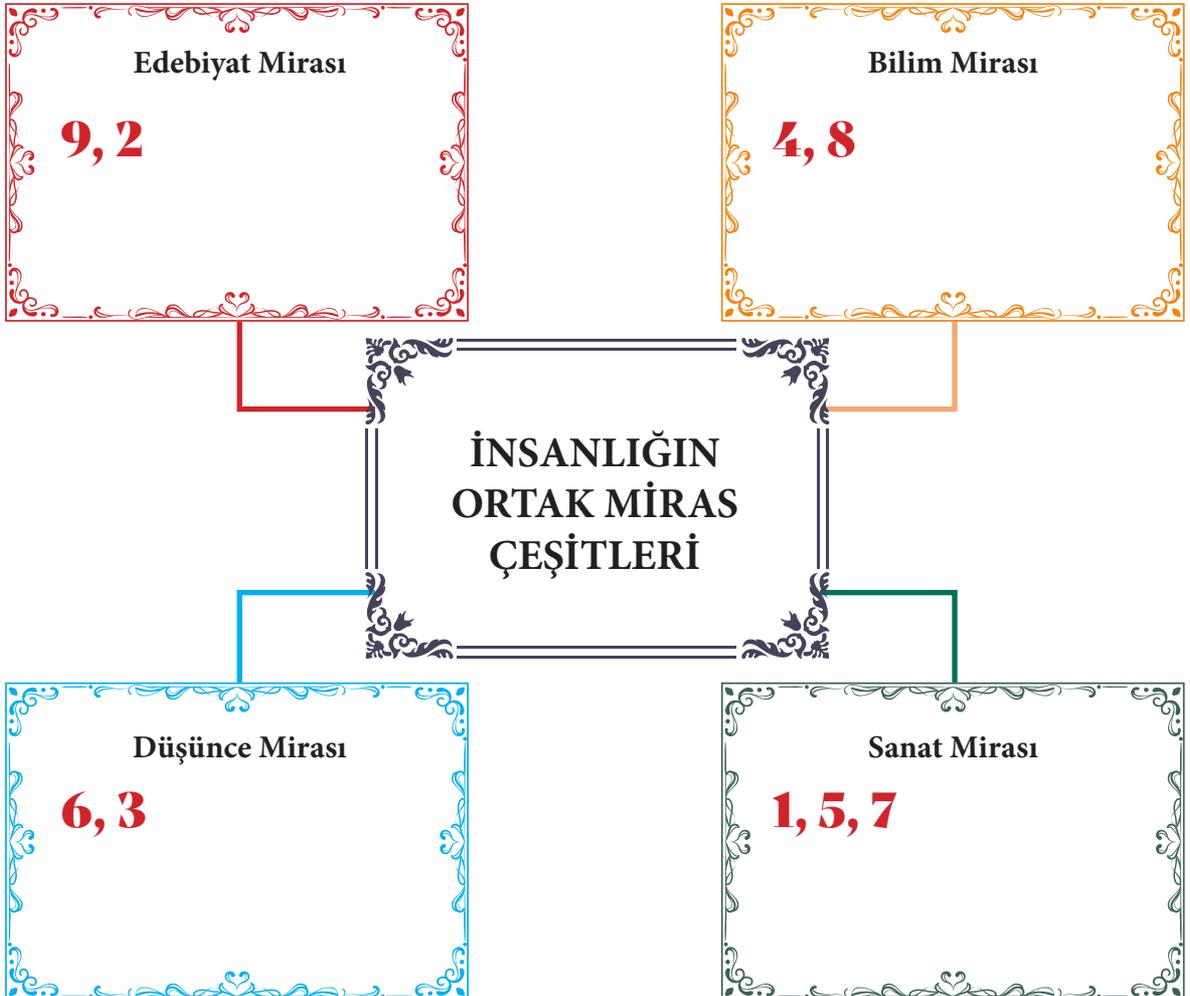
TÜRK OKÇULUĞU

ETKİNLİK

3

Aşağıdaki cümleleri kutucuklara örneklerde olduğu gibi yazınız.

1. 1480’de İtalyan ressam Gentile Bellini tarafından Fatih Sultan Mehmet’in portresi yapılmıştır.
2. Halide Edip Adıvar, Ateşten Gömlek adlı romanında Millî Mücadele’yi konu edinmiştir.
3. Konya ile özdeşleşen Mevlana, tüm dünyada tanınan önemli bir mutasavvıf, âlim ve şairdir.
4. Müslüman bilim insanı El Cezerî’nin sibernetiğin ilk adımlarını attığı ve ilk robotu yapıp çalıştırdığı kabul edilir.
5. UNESCO Dünya Miras Listesi’nde yer alan Divriği Ulu Camisi ve Darüşşifası Türkiye’nin bu listeye giren ilk mimari yapısıdır.
6. “Mukaddime” isimli eserin yazarı İbn Haldun’un sosyolojinin kurucusu olduğu kabul edilir.
7. Levni, Osmanlı “minyatür” sanatının son büyük temsilcisidir.
8. Marie Curie, bilime katkılarından dolayı Nobel ödülünü iki kez üst üste alan tek bilim insanıdır.
9. Divan şairi Fuzulî’nin en ünlü eseri Leyla ile Mecnun’dur.

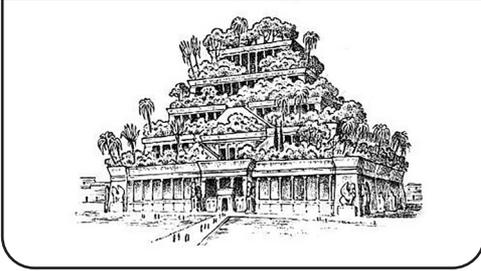

ETKİNLİK

4

Aşağıdaki görsellerde yer alan dünyanın yedi harikasının isimlerini örneklerde olduğu gibi yazınız.

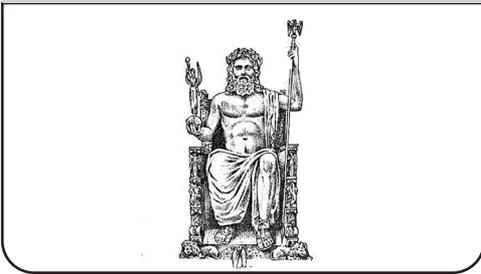
Babilin Asma Bahçeleri

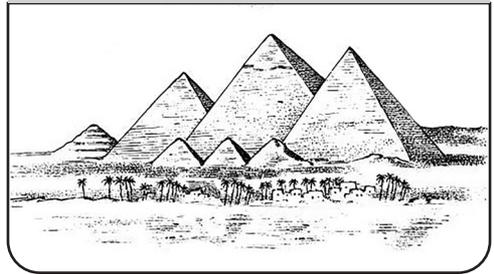
Rodos Heykeli

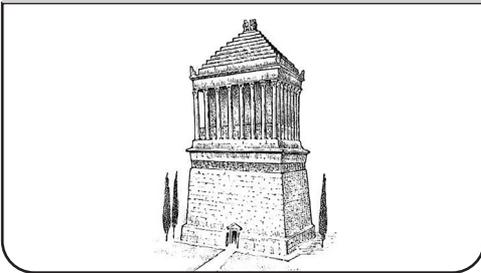
Zeus Heykeli

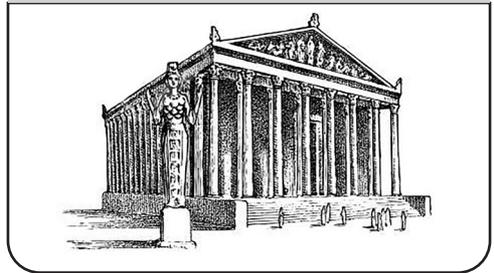
Keops Piramidi

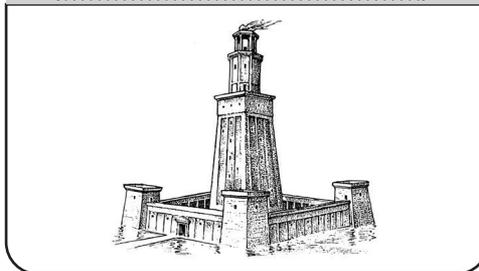
Mauselion (Halikarnas Mozolesi)

Artemis Tapınağı

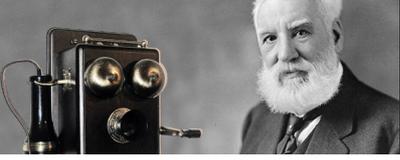
İskenderiye Feneri

ETKİNLİK

5

İnsanlığın ortak mirasına ait görsellerin simgelediği kavramları ilgili oldukları alanlarla eşleştirip örnekteki gibi işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Yerler	Bilim Mirası	Sanat Mirası	Düşünce Mirası	Edebiyat Mirası	Tarihî Miras	Doğal Miras
 Graham Bell ve Telefon	☒	☐	☐	☐	☐	☐
 İlyada ve Odessa Destanı	☐	☒	☐	☒	☒	☐
 Sultan Ahmet Camisi	☐	☒	☐	☐	☒	☐
 Da Vinci-Mona Lisa	☐	☒	☐	☐	☒	☐
 Voltaire	☐	☐	☒	☐	☐	☐
 Karapınar Meke Gölü	☐	☐	☐	☐	☐	☒

ETKİNLİK

6

Aşağıdaki şehirlerde bulunan ortak miras öğelerinden birini örnekte olduğu gibi yazınız.

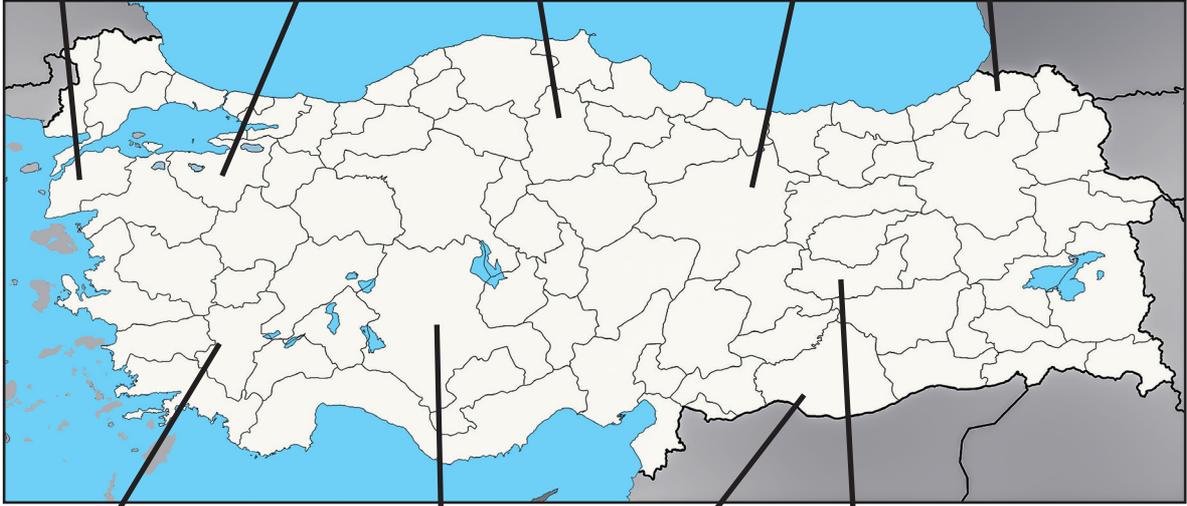
Çanakkale
Kaz Dağları

Bursa
Ulu Camisi

Çorum
Hattuşaş

Sivas
Divriği Ulu
Camisi

Artvin
Karagöl Tabiat
Parkı

Denizli
Pamukkale

Konya
Mevlâna
Müzesi

Şanlıurfa
Balıklıgöl

Diyarbakır
Diyarbakır
surları

SORU

Dünya ortak mirasını korumak ve bu mirasın gelecek nesillere kalmasını sağlamak herkesin görevidir. Ancak ortak miras yeterince korunamamakta; yangınlar, depremler, ihmalkârlık, düzensiz kentleşme ve savaşlar gibi nedenlerle yok olmaktadır. Fakat son zamanlarda ortak mirasın korunması bilinci artmış, ulusal ve uluslararası alanda kurulan kurum ve kuruluşlar aracılığıyla ortak miras unsurları korunmaya başlanmıştır.

Buna göre ortak mirasla ilgili,

- I. Yok olmasında çeşitli faktörler etkili olmaktadır.
- II. Korunması konusunda olumlu gelişmeler yaşanmaktadır.
- III. Her ülkenin kendi iç sorunudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

SORU

GÖBEKLİTEPE, TÜRKİYE'NİN TURİZM LOKOMOTİFİ OLMAYA HAZIRLANIYOR

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2019 yılının "Göbeklitepe Yılı" ilan edilmesiyle Sanlıurfa'daki tarihi ören yerinin, 2019'da Türkiye'nin turizm lokomotifi olması bekleniyor.

İLK KEZ 1963'TE FARK EDİLEN GÖBEKLİTEPE'DE BUGÜNE KADAR GÜN YÜZÜNE ÇIKARILAN BAZI ESERLER:

8-30 metre çapında dünyanın en eski tapınak kalıntıları

Çok sayıda yabancı hayvan figürü, insan heykeli

Yaklaşık 12 bin yıl öncesine ait olduğu belirtilen 65 cm uzunluğunda insan heykeli

Neolitik döneme ait, boyları 3-6 metre, ağırlıkları 40 - 60 ton yabancı hayvan figürlü "T" biçimli dikili taşlar

Göbeklitepe, "Dünyanın en eski tapınak merkezi" kabul ediliyor.

1 Temmuz'da UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alındı.

İngiltere'deki Stonehenge'den ve Mısır piramitlerinden 7 bin ile 7 bin 500 yıl daha eski.

Özellikle UNESCO asıl listesine girdikten sonra yerli ve yabancı turistlerin görmek istediği mekanları başında geliyor.

2018 bitmeden ziyaretçi sayısı 5 milyona ulaştı.

Görseldeki bilgilere göre Göbeklitepe'yle ilgili,

- I. Heykel sanatı ve taş işçiliği gelişmiştir.
- II. Dünyanın en eski tapınağıdır.
- III. Çok sayıda turist tarafından ziyaret edilmiştir.
- IV. Ülke turizminde önemli bir yere sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) III ve IV

D) I, II, III ve IV

ETKİNLİK

7

Aşağıdaki numaralandırılmış yerlerden yola çıkarak soruları cevaplayınız.

1

ZAFER KEMERİ

2

SAAT KULESİ

3

TUZ GÖLÜ

4

KOLEZYUM ARENASI

5

ANİ HARABELERİ

6

NAGOYA KALESİ

7

PAMUKKALE

8

AKROPOLİS

9

MANAVGAT ŞELELESİ

Hangileri ülkemiz sınırları içindedir? (Numaralarını yazınız.)

2, 3, 5, 7, 9

Hangileri ülkemiz sınırları dışındadır? (Numaralarını yazınız.)

1, 4, 6, 8

Hangileri doğal mirastır? (Numaralarını yazınız.)

3, 7, 9

Hangileri tarihî mirastır? (Numaralarını yazınız.)

1, 2, 4, 5, 6, 8

ETKİNLİK

8

Aşağıdaki cümleleri doğru ya da yanlış olma durumlarına göre işaretleyiniz.

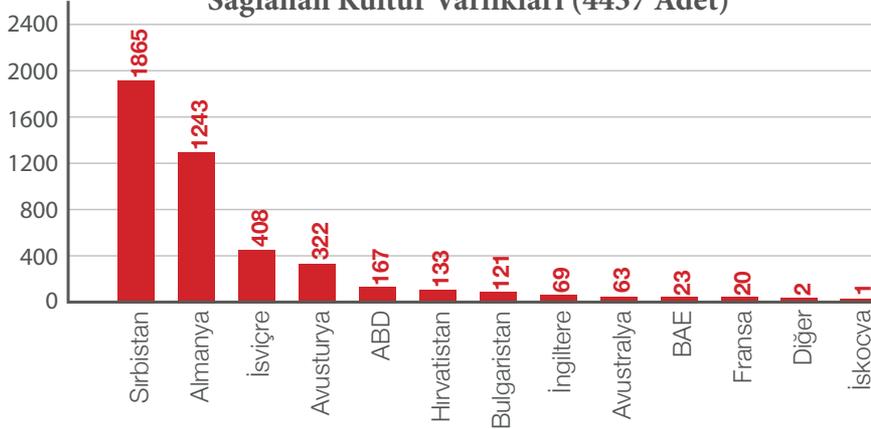
Anadolu'da birçok medeniyete ait eserlere rastlamak mümkündür.	Doğru	Yanlış
İbn Sina, astronomi alanında önemli çalışmalar yapmış Müslüman bilim insanıdır.	Doğru	Yanlış
İbn Sina'nın eserlerinden bir kısmı farklı dillere çevrilmiştir.	Doğru	Yanlış
Ortak mirası korumak tek bir milletin görevidir.	Doğru	Yanlış
Oğuz Kağan Destanı Türklere ait edebiyat mirasıdır.	Doğru	Yanlış
Dünya'daki ortak miras eserlerini korumak UNICEF'in görevidir.	Doğru	Yanlış
Dünya ortak mirasına farklı milletler katkı sunmuştur.	Doğru	Yanlış
Ortaya konulan bir icattan yalnızca icadın yapıldığı ülkenin insanları yararlanmaktadır.	Doğru	Yanlış
Farklı alanlarda ortak miras eseri bulunmaktadır.	Doğru	Yanlış
Ülkemizdeki bütün tarihî eser ve doğal alanlar dünya ortak miras listesindedir.	Doğru	Yanlış
Ali Kuşçu'nun adı 2013'te NASA tarafından Ay'ın bir bölgesine verilmiştir.	Doğru	Yanlış
Tac Mahal, Babür İmparatoru Şah Cihan tarafından eşi anısına yaptırılmıştır.	Doğru	Yanlış

ETKİNLİK

9

Aşağıdaki grafiği inceleyerek soruları cevaplayınız.

2004-2019 Yılları Arasında Ülkemize İadesi Sağlanan Kültür Varlıkları (4437 Adet)

Ülkemize iadesi sağlanan kültür varlıkları sayısının en az ve en fazla olduğu ülkeler hangileridir? Yazınız.

İskoçya ve Sırbistan

Türkiye, kültür varlığı kaçakçılığını engellemek için neler yapmalıdır? Yazınız.

Halkın kültür varlığı kaçakçılığı konusunda bilinçlendirilmesi gerekir. Medyada yayınlanan definecilik haberlerini engellemek gerekmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığı konusunda yapılacak hukuki çalışmalar desteklenmelidir.

Kültür varlıklarımızın ülkemize iade ediliyor olmasını uluslararası ilişkilerimiz açısından nasıl değerlendirirsiniz? Yazınız.

Kültür varlıklarımızın ülkemize iade ediliyor olması ilgili ülkelerle karşılıklı dostane ilişkilerimizi geliştirerek turizme katkıda bulunacaktır.

SORU

ABD'den Türkiye'ye getirilen, "Çingene Kızı" mozaiğinin 12 parçası Zeugma Mozaik Müzesine ilgiyi artırdı. Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı, yaptığı açıklamada çıkarıldığı gündən bu yana kentin adeta simgesi hâline gelen "Çingene Kızı" mozaiğinin yıllar önce kaçakçılar tarafından yurt dışına kaçırılan 12 parçasının büyük uğraşlar sonucu ait olduğu topraklara döndüğünü söyledi. "Çingene Kızı'nın ailesine kavuşması 60 yıllık hasretin bitmesine yönelik çok güzel bir uğraştı. Yurt dışındaki eserlerimizin vatanına dönebildiğini gösteren böyle bir örneğin yaşanması ve bu eserlerin burada sergilenmesi bir farkındalık oluşturdu." dedi. (Genel ağ üzerinden düzenlenmiştir.)

Metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Zeugma Mozaik Müzesi ABD'dedir.
- B) Alınan güvenlik önlemleri tarihi eser kaçakçılığını engellemiştir.
- C) Yurt dışına kaçırılan Çingene Kızı mozaiğine ait bazı parçaların ülkemize iadesi sağlanmıştır.
- D) Çingene Kızı mozaiği 60 yıldır Zeugma Mozaik Müzesinde sergilenmektedir.

KİTAPLAR

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar), Ankara 2018.

Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2011.

GENEL AĞ ADRESLERİ

<https://aregem.ktb.gov.tr/TR-50838/unesco-somut-olmayan-kulturel-miras-listesi.html>

(Erişim Tarihi 21.03.2020)

<https://aregem.ktb.gov.tr/TR-12929/yasayan-insan-hazinelere-ulusal-envanteri.html>

(Erişim Tarihi 22.03.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/100-ulkeye-konfeksiyon-satiyorlar/1020412>

(Erişim Tarihi 23.03.2020)

<https://www.egitimsistem.com/ulasim-turleri-nelerdir-70575h.htm>

(Erişim Tarihi 24.03.2020)

<https://isparta.ktb.gov.tr/TR-71130/turkiyenin-gul-bahcesi.html>

(Erişim Tarihi 25.03.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/gaziantep-turizmine-belkis-dopingi-/1358676>

(Erişim Tarihi 26.03.2020)

<https://kvmmgm.ktb.gov.tr/TR-44749/2004--2019-yillari-arasinda-yurtdisindan-iadesi-saglana-.html>

(Erişim Tarihi 26.03.2020)

<http://www.kutahya.gov.tr/cini-sanatcisi-hamza-ustunkayaya-unescodan-yasayan-insan-hazinesi-odulu>

(Erişim Tarihi 27.03.2020)

<https://www.milliyet.com.tr/galeri/2019da-turkiyede-en-cok-ziyaret-edilen-oren-yerleri-6139811/1>

(Erişim Tarihi 28.03.2020)

<https://www.ntv.com.tr/galeri/seyahat/dunyanin-7-harikasi-bugun-olsa-nasil-gorunurdu,3gWMEssZk02ahYYSVmt2PQ/ulc8Vqt-2LU6XrhlgjU-uBA>

(Erişim Tarihi 29.03.2020)

<https://ticaret.gov.tr/data/5d63d89d13b8762f7c43a738/16-Tasima%20Sekillerine%20Gore%20Dis%20Ticaret.pdf>

(Erişim Tarihi 30.03.2020)

<https://www.turizmuncel.com/makale/turkiye-turizminin-yanlislari-ve-yapmasi-gerekenler-m1487.html>

(Erişim Tarihi 30.03.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/gazete-kagitlarini-hediyelik-esyaya-donusturuyorlar-/1565026>

(Erişim Tarihi 31.03.2020)

<https://www.yenisiirt.com/siirtten-20-ulkeye-battaniye-ihracati/>

(Erişim Tarihi 01.04.2020)

<https://yigm.ktb.gov.tr/TR-11569/mavi-bayrak.html>

(Erişim Tarihi 02.04.2020)

<https://kvmmgm.ktb.gov.tr/TR-44423/dunya-miras-listesi.html>

(Erişim Tarihi 03.04.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/2133>

(Erişim Tarihi 25.02.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/9650>

(Erişim Tarihi 25.02.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/16109>

(Erişim Tarihi 25.02.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/7711>

(Erişim Tarihi 27.02.2020)

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/12707>

(Erişim Tarihi 03.03.2020)

GÖRSEL KAYNAKÇA

*ID Numaraları verilen görseller www.123rf.com stok fotoğraf ajansından alınmıştır.

*Konya Büyükşehir Belediyesi Turizm Şube Müdürlüğü, Konya Ticaret Odası ve Mevlana Kalkınma Ajansının Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne eğitim amaçlı faaliyetlerinde kullanılması için izin verdiği görseller yer almaktadır.

KAPAK		https://www.erdogan.edu.tr/Images/Uploads/MyContents/475-20190712144746571467.pdf	29.03.2020 09.00
Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi			
44132500	30.05.2020 10.05	Kitabın Tasarımcılarına Ait	Ayder Yaylası
89009161	30.05.2020 10.12	123436532	30.05.2020 14.14
50138495	30.05.2020 10.24	44436819	30.05.2020 14.16
5.7.1. ETKİNLİK 2		130775289	30.05.2020 14.20
https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2016/10/24/thumbs_b_c_164479a9dea4c1304c3f-48c72a0f05bf.jpg?v=121730	25.03.2020 18.45	89009161	30.05.2020 14.30
5.7.1. ETKİNLİK 3		140250788	30.05.2020 14.35
64844404	30.05.2020 10.36	29594416	30.05.2020 14.42
5.7.1.SORU		120451890	30.05.2020 14.50
https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/de89f914-66b1-4a0b-9347-13c0eafe70c-c/2018%2F04%2Fankara_haber.jpg	26.03.2020 12.30	63083490	30.05.2020 14.55
5.7.2. ETKİNLİK 1		5.7.3. ETKİNLİK 2	
87436443	30.05.2020 11.17	Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	
22082685	30.05.2020 11.23	97985406	30.05.2020 15.02
36097404	30.05.2020 11.33	89103323	30.05.2020 15.16
10197787	30.05.2020 11.40	90315631	30.05.2020 15.25
43562553	30.05.2020 11.50	81855830	30.05.2020 15.30
13724287	30.05.2020 11.55	96884297	30.05.2020 15.40
5.7.2. ETKİNLİK 2		98840066	30.05.2020 15.46
https://www.harita.gov.tr/urun-229-haritasi.html&katid=14	27.03.2020 19.30	132286480	30.05.2020 15.50
5.7.2. ETKİNLİK 3		83941260	30.05.2020 15.54
https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2019/11/07/0ab26d6de0f-6c9ebcb215c03adf852ce.jpg	27.03.2020 20.15	5.7.3. ETKİNLİK 3	
5.7.2. ETKİNLİK 4		Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	
15480896	30.05.2020 12.04	143878334	30.05.2020 17.30
26167610	30.05.2020 12.21	5.7.3.SORU	
25995072	30.05.2020 12.36	30183626	30.05.2020 20.44
116524280	30.05.2020 12.42	5.7.3. ETKİNLİK 4	
22082685	30.05.2020 12.50	https://www.yenisirt.com/wp-content/uploads/2020/01/2d7b5364-8f88-43ba-8b7f-1a3b8ed02c39-1024x682.jpg	30.03.2020 19.00
25085139	30.05.2020 12.56	5.7.3. ETKİNLİK 5	
5.7.3. ETKİNLİK 1		https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/InfoGraphic/2017/11/08/ba5e-f0a03baaca3dffd5cbfb2c4bf6ea.jpg	
Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	Mevlana Müzesi	5.7.4. ETKİNLİK 1	

19017869	01.06.2020 10.12
85939361	01.06.2020 10.20
Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	
5.7.4. ETKİNLİK 4	
133048230	01.06.2020 10.24
124858350	01.06.2020 10.27
5.7.4. ETKİNLİK 5	
https://i2.cnnturk.com/i/cnnturk/75/0x-0/541aead7f63099135440a9a9	02.04.2020 23.30
Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	
Kitabın Tasarımcılarına Ait	
26628563	01.06.2020 10.50
8510818	01.06.2020 10.58
5.7.4.SORU 1	
43295902	01.06.2020 11.05
5.7.4.SORU 2	
https://www.aa.com.tr/uploads/userFiles/de89f914-66b1-4a0b-9347-13c0eafe70c-c/2018%2F12%2Fgobeklitepe_haber.jpg	04.04.2020 00.30
5.7.4. ETKİNLİK 6	
Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Programı	Folyo Nu: 01
5.7.4. ETKİNLİK 7	
44132500	01.06.2020 12.10
133785590	01.06.2020 12.15
Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Bölümü Fotoğraf Arşivi	Tuz Gölü
106625454	01.06.2020 15.30
33816193	01.06.2020 16.10
101485852	01.06.2020 17.30
81702015	01.06.2020 17.45
97587488	01.06.2020 20.15
80146609	01.06.2020 21.25